

תוכן עניינים

שער א': הראיות במשפט הפלילי - סוגי ראיות - נטל ההוכחה ומידת ההוכחה וסייגים לאחריות הפלילית	1
פרק א': סוגי ראיות	1
1. ראיה "ישירה" וראיה "נסיבתית"	1
2. ראיות נסיבתיות	2
3. בחינתם של תיקים פליליים המבוססים על ראיות נסיבתיות	3
3.1 המבחן התלת-שלבי	3
3.2 גדר התערבות של ערכאת הערעור	4
3.3 עריכת הקישור - זהירות	5
3.4 המודל ההסתברותי - מתמטי	5
3.5 הסתייגות מן המבחן התלת-שלבי - דעת יחיד של כב' השופט ניל הנדל	6
פרק ב': נטל ההוכחה	7
1. הגדרת מונחים	7
2. "חזקת השקר"	9
פרק ג': חובת ההוכחה במשפט הפלילי	13
1. כללי	13
2. נטל השכנוע	13
2.1 נטל השכנוע מוטל על התביעה	13
2.2 אימתי נושא הנאשם בנטל השכנוע?	14
2.3 חובת הראיה	15
3. מידת ההוכחה	15
3.1 "למעלה מספק סביר"	15
3.2 "עמידה במאזן ההסתברויות"	16
3.3 "המקימה ספק סביר"	16
פרק ד': חזקות - השפעתן על נטל ההוכחה	17
1. כללי	17
2. חזקה שבהנחה	17
3. חזקה שבעובדת יסוד	19
4. חזקה שבעובדה	19
4.1 כללי	19
4.2 אי-הגשת ראיה או הימנעות מהבאת ראיה	22
5. חזקה שבחוק	23
5.1 כללי	23
5.2 הגדרתה	23

23	6. חזקה שבחוק - חזקה חלוטה
25	פרק ה': סייגים לאחריות הפלילית
	שער ב': אחריות קטינים במשפט הפלילי - סייג לאחריות פלילית
27	- סעיף 134 לחוק העונשין
27	פרק א': מבוא
27	1. כללי
	2. מידע כללי לגבי זכויות הקטין במשפט הפלילי כמובא באתר הסניגוריה
28	הציבורית
31	פרק ב': בית-משפט לנוער
33	פרק ג': ענישת קטין
	פרק ד': עדות קטין שאינו בר-אחריות פלילית - סעיף 55 לפקודת
37	הראיות
39	פרק ה': סייגים לאחריות פלילית - קטין - סעיף 134 לחוק העונשין
39	1. כללי
	2. סיטואציות של העמדה לדין של קטין חרף קביעת החוק כקבוע בסעיף
40	134 לחוק העונשין
	3. חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 - הדין, דברי
42	הסבר ותמצית ההלכה הפסוקה
42	3.1 עקרונות כלליים - סעיפים 1 עד 1 לחוק
42	3.1.1 הגדרות - סעיף 1 לחוק
43	3.1.2 עקרונות כלליים - סעיף 1א לחוק
43	3.1.3 זכות ההשתתפות של קטין לעניין החלטה לגביו - סעיף 1ב
44	לחוק
44	3.1.4 קיום הליכים בשפתו של הקטין - סעיף 1ג לחוק
45	3.1.5 דברי הסבר לסעיפים 1א עד 1ג לחוק - זכויות הקטין
45	3.1.6 הגדרת קטין
45	3.1.7 הפחתה בסכום הפיצוי של מורשעים בעבירות של קשירת קשר
	לביצוע פשע, הצתה, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות וגרימת נזק
46	לרכב במזיד על חומרת עונשם
47	3.1.8 העבירות המיוחסות לנאשם 1 בוצעו בהיותו קטין
47	3.1.9 הקלה בעונשו של קטין שיידה אבנים לעבר רכב בו נסעו נוסעים
48	בעלי חזות יהודית
48	3.1.10 ברירת המחדל בתיקי נוער תהיה לעולם אי-הרשעה ועל עמדה
49	זו משפיע עם משקלו הנכבד הליך השיקום אותו עבר הנאשם
49	3.2 בית-משפט לנוער - סעיף 2 עד 9 לחוק
49	3.2.1 הדין
51	3.2.2 הכשרתו המיוחדת של שופט כשופט נוער
53	3.2.3 קטינותו של נאשם מהווה גורם מרכזי בגזירת דינו

3.2.4	נוכח קטינותם של המערערים 2-4 בעת ביצוע מעשיהם, יש לתת משקל גדול יותר לשיקול השיקום בעניינם	54
3.2.5	המחוקק ובתי-המשפט התאימו את ההליך הפלילי ל"מגבלת" קטינותו של הנאשם וזאת באמצעות הוראותיו של חוק הנוער	55
3.2.6	השיקולים לענישת בגיר בגין עבירות שביצע בהיותו קטין	55
3.2.7	בית-משפט גזר על נאשם באונס קטינה בצד הנמוך ביותר של מתחם העונש ההולם	56
3.2.8	נדחה ברובו ערעורו של צעיר שביצע עבירת מין בהיותו קטין - ירצה 20 חודשי מאסר בפועל	57
3.3	חקירת עדים קטינים - סעיפים 9א עד 9ה לחוק	58
3.3.1	הדין	58
3.3.2	כללי	61
3.3.3	יש לפנות תחילה אל בית-המשפט לנוער בבקשה להסיר את איסור הפרסום החל על החומר המבוקש	61
3.3.4	התרת פרסום קלטת שמע המתעדת את חקירתה של מתלוננת בעבירות מין בבית-המשפט לצורך שידורה בערוץ 10	62
3.3.5	אין בחוק הנוער, הוראה כי גביית עדותו של עד קטין, שהוא לא חשוד בביצוע עבירה, ייחקר על-ידי חוקר נוער	62
3.4	חקירת חשודים, מעצר, שחרור והליכים שלפני המשפט - סעיפים 9 עד 13 לחוק	63
3.4.1	הדין	63
3.4.2	כללי	75
3.4.3	קבלת תסקיר מעצר נוסף	75
3.4.4	בשלה העת לשלוח את המשיב לתסקיר מעצר	76
3.4.5	אין בהארכת המעצר כדי למנוע מהמשיב להציע חלופת מעצר הולמת אשר תיבחן על-ידי שירות המבחן	76
3.4.6	הארכת מעצרו של קטין המואשם בעבירות של חבלה בכוונה מחמירה והחזקת סכין שלא כדין	77
3.4.7	התקבל ערר לחלופת מעצר באופן חלקי - יש לאפשר לעורר ניסיון נוסף למצוא אופק שיקומי	78
3.4.8	בית-המשפט העליון האריך את מעצרו של נאשם קטין שהיה מעורב בפעולות "תג מחיר"	79
3.4.9	קטינות אין משמעה חסינות ממעצר עד תום ההליכים	80
3.4.10	הארכת מעצר לקטין המואשם בניסיון לרצח לאחר שדקר מספר אנשים ממוצא ערבי ברחוב	81
3.4.11	הארכת מעצר לקטין בן 15 שהוגש נגדו כתב אישום בגין מעורבתו בקטטה בין משפחות בה נהרג אדם	82

3.4.12	דחיית ערר על ההחלטה לעצור עד תום ההליכים נער שדקר למוות נער אחר באמצעות מספריים - אין מקום במעון נעול 82
3.4.13	נדחתה בקשה לחלופת מעצר - מדובר בנער שטרם הגיע לגיל 17 ולו כבר יותר ממעורבות אחת בפלילים..... 83
3.4.14	התקבל בחלקו ערר על החלטה לעצור עד תום ההליכים קטין ערבי החשוד כי תכנן לדקור למוות יהודי 84
3.4.15	התקבלה בקשת הארכה של מעצרו לאחר 6 חודשים שבהם טרם החל למעשה ההליך העיקרי, לפיכך יש להידרש לבחינת חלופות אפשריות בתסקיר 85
3.4.16	האינטרס הציבורי בקבלת הבקשה גובר לנוכח מסוכנותו הברורה של המשיב..... 86
3.4.17	גם עצם קטינותם של המשיבים אינה מחייבת את שחרורם לחלופת מעצר, מאחר שקטינות אינה מקנה חסינות לא בפני מאסר ולא בפני מעצר. אולם לא דומה קטין בן 17 לקטין בן 15, ולא דומה קטין שכבר הסתבך עם החוק לקטין שזו לו הסתבכותו הראשונה 87
3.5	סדרי הדין - סעיפים 14 עד 23 לחוק..... 87
3.5.1	הדין 87
3.5.2	יחסי הגומלין בין הסמכויות המוקנות לבית-המשפט לפי חוק הנוער לבין אלה המעוגנות בדיני המעצרים..... 91
3.5.3	לא ניתן לומר איפוא כי ההחלטה שלא לסטות מהכלל הקבוע בחוק הנוער מגלה עילה להתערבות בית-משפט..... 92
3.5.4	נדחה ערעורו של מורשע בעבירות מין בקטינה שנידון ל- 14 שנות מאסר 93
3.5.5	הקלה בעונשו של מורשע בביצוע עבירות מין בקטין - 18 חודשי מאסר בפועל במקום 30 94
3.5.6	זיכוי של המערער מן האישום הראשון, במסגרתו הורשע בעבירה של מעשה מגונה בקטין שטרם מלאו לו ארבע עשרה, וקבלת ערעור המדינה באופן שעונש המאסר בפועל יועמד על שש שנים וחצי במקום חמש שנים..... 95
3.5.7	נדחתה טענה לאכיפה בררנית ביחס להעמדה לדין בגין עבירות שביצעו אנשים בהיותם קטינים, וזאת לאחר שנים רבות 95
3.5.8	נאשם שביצע עבירות מין בהיותו קטין - הקלה של 4 שנים בעונש 96
3.5.9	השיקולים הביטחוניים המשמעותיים שנפרסו גוברים במקרה זה על התועלת שתצמח להגנת הקטין מנוכחות אימו 97
3.5.10	חיפוש לא חוקי בגופו של קטין 98

3.5.11 סעיף 20א(א) לחוק הנוער מגביל את השהות במעון או במעון נעול ל- 70 ימים, מקום שבו מדובר בצו להחזקה במעון לצורכי הסתכלות.....	98
3.6 עונשים ודרכי טיפול - סעיפים 24 עד 34 לחוק.....	98
3.6.1 הדין.....	98
3.6.2 עקרון היסוד בענישת קטין.....	104
3.6.3 מאזן בין הצורך בהרתעה ובהוקעת המעשים החמורים, לבין הרצון שלא לפגוע בשיקומו של המערער.....	111
3.6.4 המרת עונש קטין בעונש מאסר מאחורי סורג ובריח.....	112
3.6.5 הסמכות שלא להרשיע קטין, אשר ביצע עבירה פלילית.....	113
3.6.6 לא נמצא ממש בטענת המערער כי המשיבה עשתה כל שלא ידה כדי להביא לכך שמועד גזר-הדין ייקבע במועד שבו כבר ימלאו למערער 14 שנים.....	114
3.6.7 קטין שהורשע בעבירות מין, ברח לצרפת והוסגר לישראל - ירצה את יתר מאסרו מאחורי סורג ובריח במקום במעון נעול.....	114
3.6.8 נדחה ערעור על גזר דינו של קטין שהורשע בעבירות תעבורה.....	115
3.6.9 בית-משפט לא הרשיע את הנאשם בעבירות המיוחסות לו ואימץ את המלצת שירות המבחן לנוער ולנקוט כנגד הנאשם בדרכי טיפול.....	116
3.6.10 לבית-המשפט סמכות שבשיקול-דעת לפסוק הוצאות הגנה ופיצויים לזכותו של נאשם אשר בוטלו האישומים נגדו או שזוכה בדינו.....	117
3.6.11 הקלה בעונשו של קטין שביצע עבירות מין באחותו שאף היא היתה קטינה.....	118
3.6.12 מעורבותם של צעירים/קטינים בפיגועים, בפרט אלה בהם נעשה שימוש בסכין - מאסר בפועל.....	119
3.6.13 נדחתה טענת המערער לפיה מדיניות הענישה בעבירות דומות נעה בין 18 ל- 36 חודשי מאסר בפועל.....	119
3.6.14 "בגירים צעירים".....	120
3.6.15 הוחמר עונשו של צעיר שדקר אחרים ונמלט מהשוטר שבא לעוצרו - ירצה 12 חודשי מאסר חלף 7 חודשים.....	121
3.6.16 הנאשם, מפאת גילו הצעיר, לא יכול היה להבין עד תום את הפסול שבמעשיו ואת משמעותם.....	122
3.6.17 העליון הקל בעונשו של צעיר שבהיותו קטין פגע מינית באישון לילה באישה לקוית שמיעה ודיבור.....	122
3.6.18 גזר דינו של הצעיר שהרג בדקירות סכין את הנער נאור אטיאס - 14 שנות מאסר בפועל.....	123
3.7 החזקת קטינים במאסר - סעיפים 34ב עד 34ד לחוק.....	124

3.8	שחרור מוקדם ממעון - סעיפים 35 עד 37 לחוק	126
3.9	טיפול עוקב - סעיפים 38 עד 41 לחוק	128
3.10	שוניות - סעיפים 41א עד 49 לחוק	128
פרק ו': סייגים לאחריות פלילית - קטינות - סעיף 134 לחוק העונשין... 133		
1	סייג השכרות חל על העבירה של ניסיון לגניבת רכב	133
2	המעשים המיוחסים לשניים אכן מקימים מסוכנות, שמא אף מסוכנות גבוהה, אך יש לזכור כי גם אם המחוקק העמיד את רף האחריות הפלילית עד גיל 12 הרי שבסופו-של-יום עוסקים אנו בילדים	134
3	"סייג לאחריות פלילית לפי דיני אותה מדינה"	134
4	המערער ושותפיו חיפשו קורבן מבוגר חסר ישע שמפאת גילו לא עלה בידיו לגונן על עצמו, ניצלו את חולשתו וגרמו לו לחבלות קשות. הצביון המוסרי-חברתי, ושכיחותן של עבירות מעין זו, מחייבת החמרת הענישה בכדי ליצור הרתעה. פטור מאחריות פלילית בשל קטינות "עוצר" בגיל	136
5	התרחבות התופעות של שימוש בסכין בין בני נוער ושל זילות חיי האדם בחברה	137
6	קשר קשר לפגוע במנוח רק בגלל מוצאו הבדואי	138
7	מעורבותו של הקטין בעבירת קשירת הקשר, שהובילה לפציעתם של שלושה אנשים, מחייבת נקיטת יד קשה	139
8	המהות והתכלית שביסוד דרגת החומרה המיוחסת לעבירות מין ואלימות הנעשים בחבורה	140
9	בין השיקולים המרכזיים בקביעת גיל האחריות הפלילית ניצבים האינטרס להימנע מטיפול בקטינים במסגרת הליך פלילי	141
10	המתלוננת העידה בפני בית-המשפט בהיותה בת תשע שנים, היינו - עת לא נשאה היא באחריות פלילית למעשיה מחמת גילה. משכך, לא ניתן היה להרשיע את המערער בעבירות אשר יוחסו לו על-סמך עדות המתלוננת בלבד, אלא אם נמצא בחומר הראיות דבר לחיזוקה של העדות	142
שער ג': סייגים לאחריות פלילית - "היעדר שליטה" - סעיף 134 לחוק העונשין		
145	מבוא	145
פרק ב': הגורמים שביכולתם להשפיע על התנהגות האדם		
1	מחלת נפש	149
2	מגבלה פיזית עוסקת באוטומטיזם שפוי	149
3	כפיה על אדם לבצע עבירה על-ידי איומים	149
פרק ג': ההלכה הפסוקה		
1	הפרעת זהות דיסוציאטיבית	151
2	מצב של "אוטומטיזם שפוי" בעת ביצוע המעשים	152

3.	האם התאונה היתה תולדה של רשלנות אנושית (ועל-כן יש להרשיע את המשיב בעבירה של גרם מוות ברשלנות) או של כשל בריאותי, כטענת המשיב, שמנעה ממנו לשלוט על תנועותיו הגופניות?.....	153
4.	המערער "אינו זוכר" את הדקירות הרבות שהטיח באשתו.....	154
5.	על הטוען לקיומה של הגנת האוטומטיזם להראות כי "בשעת האירוע הנדון היה הנאשם נטול הכרה (או מודעות) על הנעשה אתו ומסביבו ועקב כך, לא שלט על תנועותיו".....	155
6.	דבריו של המערער בדבר קיומו של נתק בין גוף לנפש מגמתיים ובלתי-אמינים.....	156
7.	אין לקבל את הטענה בדבר תחולתו של סייג היעדר השליטה שהרי טענה זו מרוקנת מתוכן בנסיבות את טענת השכרות.....	157
8.	נשלט על-ידי דחף פנימי להתנהגות אלימה כלפי אשתו, מבלי שהיתה בידו היכולת להימנע ממנה.....	159
9.	פעולתו של המערער נעשתה באופן נשלט.....	160
10.	המערער טען, כי עובר לאירוע, הוא נכנס למצב של "דיסוציאציה", אשר במסגרתו נשללה ממנו היכולת לפעול בצורה מודעת.....	161
11.	מצבם הנפשי של המערערים - יקשה על המערערים עד מאוד להלום טענה לסערת רגשות כה עזה ואובדן שליטה מוחלט על מעשיהם, עם התנהלותם לאחר הרצח.....	162
12.	היעדר שליטה - בעת המאבק עם המנוח, ניטלה ממנו השליטה על האקדח והוא נכפה ללחוץ על ההדק, לא ניתן לייחס לו כל אחריות לתוצאה הקטלנית.....	163
13.	המערער פעל כאוטומט בשל "קול".....	164
14.	האם מחלת נפש מהווה הגנה בנזיקין?.....	165
15.	היעדר שליטה.....	167
16.	המערער טען כי פרץ הדקירות שביצע היה בלתי-נשלט ונבע ממצב של אוטומטיזם, הנכלל בגדר סייג "היעדר שליטה" שבסעיף 34 לחוק העונשין.....	168
17.	האם בעת ביצוען של העבירות הוא היה חסר יכולת של ממש להימנע מעשייתן?.....	169
18.	הירי לא היה רפלקטיבי וכי המערער לא ביצע אותו באופן אוטומטי ובלתי-נשלט. המערער החליט, גם אם בשבריר שניה, לדרוך את הנשק, להרימו ולירות במנוח.....	169
19.	המשיב איננו חולק כי הוא אשר ביצע את המעשים שבעטיים הובא לדין. עם-זאת טען, כי בשל מצבו הנפשי של המשיב, ולאור חוות-דעת של פסיכיאטר מומחה - שלפיה ביצע המשיב את המעשים בהיותו במצב של "היעדר שליטה".....	171
20.	האם ההפרעות הנפשיות שאותן מצא במערער הן עילה להפחתת העונש?.....	172

21.	לא הוכחה הגנת ה"אוטומטיזם" על-ידי המערער, שעליו רבץ הנטל להוכיחה לאור עלייתו על מדרכה ודריסה למוות של הולכת רגל שהלכה לתומה על המדרכה.....	173
22.	האם נקלע המערער ל"ערפול חושים"?.....	174
23.	טענת "אוטומטיזם" מטיבה אינה מתיישבת עם טענת הגנה עצמית.....	175
24.	דרישת הרצייה.....	177
25.	המערערת לא גרמה באוטומטיזם לתוצאה, אלא ברשלנות.....	178
26.	טרם התרחשות התאונה ועד לאחריה, המערער נכנס למצב דיסוציאטיבי, שדומה לעילפון.....	178
27.	אין מקום להתערב במסקנתו של בית-משפט קמא בדבר אי-תחולתו של סייג היעדר השליטה. בעניין זה העדיף בית-המשפט קמא מומחה אחד על-פני משנהו.....	179
28.	האם מצבו של הנאשם בעת ביצוע העבירה, עולה כדי הסייג הקבוע בסעיף 34 לחוק, דהיינו, האם הנאשם פעל במצב של אוטומטיזם?.....	180
29.	המערער עבר אירוע מוחי בסמוך לתאונה - המערער פעל בהיעדר רצייה.....	181
30.	הנאשם המית את המנוחה כשהוא בשליטה מלאה.....	182
31.	הנאשם שהינו חולה במחלת האפילפסיה, הוכיח כי קיים ספק סביר אם כל פעולותיו באירוע נשוא כתב האישום היו פעולות מדעת ולא פעולות אוטומטיות כתוצאה ממחלתו.....	183
32.	מייד לאחר הדקירות, היה הנאשם 2 בשליטה מלאה כמו גם הנאשם 1, ושניהם פעלו בשיטתיות לחמוק מאחריות בגין מעשיהם.....	184
33.	הוכח כי לנאשם 2 היה חלק נכבד בקשירת הקשר, בהחלטה להמית ובפעולות ההכנה. משהתברר כי מעשיו היו מתוכננים, אין לכללם בגדר אוטומטיזם.....	185
34.	אין הצדקה להעניש את מי שלא היתה רציה וכוונה פלילית ונחשף לדחף שאינו בר-כבוש והלכת אוטומטיזם שפוי.....	186
35.	מה דינו של נהג הנרדם ברשלנותו וגורם לתאונה?.....	187
36.	הנאשם היה אחראי למעשיו, והיה מודע לכך שהוא שובר את שמשת הרכב. ייתכן והדבר נעשה בפעולה רגעית, כתגובה מיידית לפציעתו כתוצאה מאבן שזרקה לעברו ובשל הסיטואציה המורכבת בה הוא היה, אך הדבר אינו עולה כדי הגנה, לא לפי סעיף 34 לחוק ולא לפי סעיף 34 לחוק.....	188
37.	שאלת רצונו החופשי של הנאשם לבחור בדרך ההתנהגות בה נהג. אליבא דהנאשם, הרי שהוא פעל בהיעדר רציה, ללא כוונה לפצוע את הזולת, ואת שביצע - ביצע רק מחמת התקף אפילפטי שאחז בו בשעת מעשה.....	191
38.	אחריותו בניזיקין של נתבע הלוקה בנפשו.....	192

39. הנאשם נכנס לשירותי הנשים במודע ובכוונת מכוון.....	192
40. קיים בהחלט ספק סביר באשר לשאלת מקורה של ההתנהגות הפלילית הנדונה - האם שכרות/אי-נטילת תרופות, או מצב פוסט איקטלי של התקף אפילפטי.....	193
41. רחוקה הדרך בין אדם שהתנהגותו היא אימפולסיבית, שסף הגירוי שלו נמוך ושהוא נוטה להתפרצויות כעס, לבין מצב שבו ניתן להגיד על אדם שפעל "בחוסר שליטה" עד כדי שלא היה אחראי למעשיו.....	194
42. אוטומטיזם.....	195
43. האפשרות שהמערער איבד את השליטה על מעשיו או את המודעות לסובב אותו, אינה מתיישבת עם הירי המדויק שביצע, ירי שפגע אך ורק בבני משפחתו של המנוח.....	197
44. מעשי הדקירה הרבים לא היו תוצאה של פרץ בלתי-נשלט, אלא מעשה מודע, נשלט ומחושב היטב, שנמשך, לטענת המערער, כל עוד עמד בפני סכנה, ומשלא עמד עוד בפני סכנה חדל מלבצעו. לאור זאת יש לדחות את טענת המערער כי היה במצב של אוטומטיזם במעשי הדקירה המאוחרים.....	197
45. הנושא בנטל הוכחת הטענה, שבעת עשיית המעשה נושא האישום, היה נתון במצב של היעדר "יכולת של ממש" להימנע מעשייתו - קרי: לבחור שלא לעשותו - מחמת "שכרות", הוא הנאשם.....	197
שער ד': סייגים לאחריות הפלילית - אי-שפיות הדעת - סעיף 34 לחוק העונשין	199
פרק א': מבוא	199
1. כללי.....	199
2. ההבחנה בין מי שלוקה ברוחו לבין מי שלוקה בכושרו השכלי.....	201
3. הקושי להחיל את סייג אי-השפיות מקום שמדובר בכניסה למצב פסיכוטי בשל פוסט טראומה.....	203
4. מתחם העונש ההולם ייקבע בהתחשב במצבו הנפשי של הנאשם אשר מצוי בקרבה לסייג של אי-שפיות הדעת.....	204
5. סיכום.....	204
פרק ב': אבחנה בן אי-שפיות לאי-כשירות	207
פרק ג': קרבה להיעדר שפיות	209
פרק ד': הסייג של סעיף 34 לחוק וקימו של ספק סביר סעיף 34כב(ב) לחוק העונשין	211
פרק ה': דלזייית הקנאה	213
פרק ו': נאשם שאינו מסוגל לעמוד בדין - סעיפים 170 ו-171 לחוק סדר הדין הפלילי	215
1. מבוא.....	215
2. על היחס וההבדלים בין הוראת סעיף 34 לחוק העונשין לסעיף 170 לחוק סדר הדין הפלילי.....	217

3.	על דיני המעצרים והדין העוסק בחולי נפש	221
4.	משפט חוזר וחוסר כשירותו לעמוד לדין בעת שהתנהל המשפט	224
5.	נאשם שאינו מסוגל לעמוד בדין ומשך זמן האשפוז על-פי צו בית- המשפט	226
6.	חידוש המשפט לאור סעיף 171 לחוק והבאת עדים	229
7.	מחלת נפש - הפסקת ההליכים בהתאם לסעיף 170 לחסד"פ	230
8.	כשירות דיונית לעמוד בדין	230
9.	סוגיית הפסקת ההליכים במקרה של נאשם דמנטי	230
	פרק ז': תמצית ההלכה הפסוקה	233
1.	בעת ביצוע המעשים האמורים היה המבקש נתון "במצב פסיכוטי חריף"	233
2.	זיכוי המשיב מכוח הגנת אי-השפיות	234
3.	הפסקת ההליכים נגד המערער משנקבע כי אינו מסוגל לעמוד לדין	235
4.	טענת הכשירות הדיונית	236
5.	קרבה להיעדר שפיות	237
6.	חלה על המערער הגנת אי-שפיות הדעת בהתאם לסעיף 34 לחוק, ולפיכך הוא זוכה מהעבירות ונשלח לטיפול מרפאתי כפוי	238
7.	המסמכים הרפואיים שהוגשו בעניינו של המערער אינם תומכים בטענתו כי בעת ביצוע העבירות היה קרוב לחוסר יכולת להבין את אשר הוא עושה, או את הפסול שבמעשהו, או להימנע מעשיית המעשה	239
8.	בית-המשפט קמא דחה את טענת ההגנה לסייג הקבוע בסעיף 34 לחוק העונשין מן הטעם שהמערער אינו חולה נפש	240
9.	המבקש זוכה מחמת אי-שפיות הדעת וניתן צו לאשפוז המבקש לתקופה של שבע שנים	241
10.	שאלת אחריותו של המערער למעשיו	242
11.	אדם הטוען לתחולתו של סייג אי-השפיות נדרש לעמוד בשלוש דרישות מצטברות	244
12.	האם המערער - הלוקה באוטיזם - לוקה במחלה שפגעה ברוחו?...	245
13.	היתה במצב פסיכוטי המתבטא במחשבות שווא ובקנאה. יחד-עם זאת נקבע בחוות-הדעת, כי ט"ק כשירה לעמוד לדין	246
14.	לא ניתן לקבוע שה"הפרעה הדלזיונאלית" בה לקה המבקש, כפי שנקבע בחוות-הדעת, עולה כדי "מחלה שפגעה ברוחו"	247
15.	עתירת המבקשת להפסיק את ההליכים נגד המשיבה, משום שחל עליה הסייג לאחריות פלילית שעניינו אי-שפיות הדעת, לפי סעיף 34 לחוק העונשין	248
16.	לא הוכח שהמערער חולה במחלת נפש, וכי לא הוכח שבמועד האירוע התגלו אצלו סימפטומים למחלת נפש. לנוכח האמור, נקבע כי לא חל הסייג לאחריות פלילית במקרה דנן	249

17. המערער החליט לבצע מעשה נקם באדם ממוצא ערבי ולעודד אחרים לבצע מעשי נקם דומים..... 251

18. נאשם הלוקה בנפשו שדקר את בתו 252

19. ניתן להרחיב את הקו הדק, או הפסע, שבין סעיף 34 ח לסעיף 300א..... 254

20. ביצוע מעשה מגונה, נוסף על רצח, זאת לאחר שחנק את אשתו למוות, ביצע בה מעשה מיני וכתר את האישה 255

21. לא אובחנו סימנים פסיכויטיים ולא אובחנה מחלת נפש, אצל הנאשם 256

22. תחולתו של סייג אי-שפיות הדעת על אדם אשר שיסף את גרונו של אחר בעקבות פיטוריו מהעבודה..... 257

23. המערער קם על רעהו לעבודה ורצחו נפש, בכך שהכהו 5 מכות פטיש בראשו ובעורפו; לטענתו, בשעת המעשה היה חסר יכולת של ממש להימנע מעשייתו בשל מחלה שפגעה ברוחו - האם עומד לזכותו של המערער סייג אי-שפיות הדעת? 259

24. לא דווח על תסמין כלשהו בזמן המעשים המלמד על אובד הכושר הנפשי; אין כל אינדיקציה להתדרדרות במצבו הנפשי עובר לאירועים, ולא אובחן תסמין כלשהו לפני בעת ואחרי המעשים, כך שאין כל סיבה להניח כי דווקא בעת ביצוע המעשים היה שרוי באפיזודה פסיכויטית רגעית. ממילא לא הוכח קשר סיבתי בין המצב הנפשי הנטען לבין המעשים 260

25. לשיתת המערער, בהילקח בחשבון כי למערער כיום מחלת נפש פסיכויטית שאינה שנויה במחלוקת, העובדה כי מעשיו נעדרים כל הסבר רציונלי די בה כדי להצביע על ספק סביר כי המערער היה מצוי במצב פסיכויטי בעת המעשה ולא יכול היה להימנע מעשייתו או להבין את הפסול שבו 261

26. טענת ההגנה, לפיה יכולתה של המערער להימנע מביצוע המעשים; להבין את אשר עשתה; או את הפסול שבמעשים, נפגעה במידה ניכרת, לא הוכחה כנדרש..... 263

27. לא מתעורר ספק שמא המערער רצח את המנוחה במצב של אי-שפיות הדעת 265

28. אי-שפיות מהווה סייג מהותי לאחריות פלילית בעת ביצוע העבירה. אי-כשירות לעמוד לדין, עניינה בכשירותו הדיונית של הנאשם בעת העמדתו לדין 265

29. לקות שכלית על-פי סעיף 300א לחוק 266

30. המבקש ביצע את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, אך בשל היותו חוסה תחת סייג אי-שפיות הדעת, לפי סעיף 34 ח לחוק העונשין, הורה בית-המשפט על אשפוזו של המבקש בבית-חולים פסיכיאטרי 267

31. לא סגי ב"מציאות גיהנומית", סובייקטיבית או אובייקטיבית, כדי להקים טענת הגנה למעשה רצח.....	268
32. האם המערער ביצע את המעשים שבגינם הורשע בשל מחלת רוח, אשר מנעה ממנו להבין את אשר הוא עושה?	269
33. על-מנת לקבוע כי המערער נכנס בגדרו של סייג אי-השפיות, לא די בקביעה כי הוא לוקה במחלת נפש מסוג סכיזופרניה, ואף לא די בכך שהוא שגה במחשבות שווא כתוצאה מהמחלה. עלינו להידרש לשאלה אם מחשבות השווא הביאוהו לידי חוסר יכולת של ממש או ל"גריעה ממשית" מיכולת ההבנה והרציה.....	270
34. ענישה מופחתת	271
35. האם המערער היה "חסר יכולת של ממש" להבין את הפסול במעשיו או להמנע מהם?	272
36. ייתכן שהמערער סבל מהפרעה דו-קוטבית בעת ביצוע המעשים	273
37. חלף זיכוי של המבקש מחמת מצבו הנפשי, יש להשיב על-כנו את זיכוי של המבקש מחמת הספק מביצוע העבירות.....	273
38. רצח את אשתו - אינו לוקה במחלת נפש כנטען על-ידו.....	274
39. יש לתת משקל רב יותר למצבו הנפשי של המערער במועד ביצוע העבירה, הגם שאין חולק כי לא הגיע כדי פטור מאחריות פלילית על-פי סעיף 34 לחוק העונשין.....	275
40. האם ניתן לזכות נאשם, שניתנה עליו חוות-דעת פסיכיאטרית לפיה לא היה שפוי בעת ביצוע המעשה (לפי סעיף 34 לחוק העונשין) והוא גם בלתי-כשיר לעמוד לדין?	276
41. מידת השפעתו של א' על המערער היתה כה גדולה וקיצונית, שהגיעה כמעט עד כדי היעדר אחריות פלילית או יכולת להימנע מעשיית המעשה.....	276
42. הפרעה נפשית חמורה המגבילה במידה ניכרת את היכולת להימנע מביצוע הרצח.....	278
43. לא היתה כל מניעה כי המערער יטען לסייג לאחריות פלילית, אף לאחר שדחה בית-המשפט את בקשתו לחקירה נגדית וקבע כי הוא כשיר לעמוד לדין. המערער הוא שזנח טענה זו	278
44. בחוות-הדעת הפסיכיאטרית לא נמצאו סימנים ברורים למצב פסיכוטי שיכול לפטור מאחריות פלילית.....	279
45. לא נמצא כי בקשתו של המבקש מעוררת שאלה החורגת מעניינו הפרטני, כי היא "נוגעת במחלוקת עקרונית באשר לשאלת בחינת כשירותו לעמוד לדין של נאשם", או כי היא מעוררת "שאלה של ממש בכל הקשור לשאלת ענישתם של מי שנמצאו כבעלי חולי נפשי, אשר איננו מגיע כדי פטור מאחריות פלילית", כנטען על-ידו.....	280

46. חברות בכת אינה יכולה לעולם לעלות לכדי הגנה מאחריות פלילית.....	281
47. על-מנת לחסות תחת הסייג הקבוע בסעיף 34 לחוק העונשין, היה על המבקש להראות כי סבל ממחלת הנפש בה הוא לוקה בעת ביצוע המעשה.....	282
48. די כי הנאשם יעורר ספק סביר בכל הנוגע להתקיימותם של התנאים הקבועים בסעיף 34 לחוק העונשין, לעניין תחולתה של הגנת אי-השפיות, כדי שהנטל להפריך את הספק בדבר תחולת הסייג יעבור לכתפי המאשימה.....	282
49. אימתי יש להורות על ריצוי מאסר של נאשם במעון נעול.....	284
50. הממשק בין דיני המעצרים לדין חולה הנפש, כאשר בנקודת הזמן בה מתבקשת הארכת המעצר לפי סעיף 62 לחוק המעצרים, ניתנה חוות-דעת פסיכיאטרית לפיה הנאשם אינו כשיר לעמוד לדין ולא היה אחראי למעשיו בעת ביצוע העבירה.....	285
51. מקום בו אין מחלת נפש, לא יכון סייג אי-השפיות, ובשהיה במצב פסיכוטי כשלעצמה לא מספיקה.....	285
52. לא כל התנהגות הסוטה מהנורמה החברתית מוכרת על-ידי המחוקק כעילה לפטור מאחריות פלילית או כעילה להקלה בעונש.....	286
53. טשטוש ההבחנה בין סעיף 300א(א) לסעיף 34 ח.....	287
54. מערער התנהל בדרך מתוחכמת וצלולה, וכי דבר זה בא לידי ביטוי בתכנון המוקדם והמדוקדק של המעשים. על-כן, קבע בית-המשפט קמא כי לא הוכחה הטענה לאי-שפיות.....	288
55. לא הונחה תשתית ראיתית לכך, שבמועד ביצוע העבירות היה המבקש, עקב מחלתו, חסר שיפוט ומסוגלות להבין את אשר עשה או את הפסול במעשיו.....	289
56. ההבחנה בין מי שלוקה ברוחו לבין מי שלוקה בכושרו השכלי.....	290
57. האם עומד למערערת סייג אי-שפיות הדעת לפי סעיף 34 לחוק, כתוצאה מכך שבעת המעשה היתה חסרת יכולת של ממש, בשל מחלה שפגעה ברוחה, להימנע מעשיית המעשה?.....	291
58. בעת ביצוע המעשים התקיימה לכל היותר גריעה מסויימת ביכולת ההבנה של המערער וביכולתו להימנע מעשייתם, אך לא גריעה מסיבית ועמוקה היכולה לבסס קביעה כי המערער "היה חסר יכולת של ממש".....	292
59. הדלוזיה על תכניה ותסמיניה, אינם הופכים את האדם הסובל ממנה ל"חולה נפש" לצורך סעיף 34 ח, כל עוד לא הביאו לפגיעה בביקורת המציאות שלו מחוץ "לתחומי הדלוזיה".....	293
60. האם ניתן לפטור נאשם מאחריות פלילית לפי סעיף 34 לחוק העונשין ולהכריז עליו כמי שאינו בר עונשין, בעת שאין הוא כשיר לעמוד לדין?.....	294

61. אין חולק שהמערער סובל ממחלת הנפש סכיזופרניה פרנואידיית, וכי השאלה שעל הפרק היא האם ביצע המערער את מעשיו תחת השפעת המחלה ובעטייה עד כי מן הדין לפטור אותו מאחריות פלילית.....295

62. הפסקת הליך לפי סעיף 170 לחסד"פ כשיטתה של המשיבה, או לשיטתו של המערער, קביעה שהוא לאו-בר-עונשין לפי סעיף 34 לחוק העונשין?.....296

63. התקף פסיכוטי קצר או "הבזק פסיכוטי".....296

64. האם עומדת לו הגנה מכוח סעיף 34 לחוק העונשין שעניינה אי-שפיות הדעת. פסק-הדין התמקד איפוא לא במעשה החיצוני אלא בעולמו הפנימי של מערער 2?.....297

65. מכלול העדויות והראיות לגבי התנהגות המערער בתקופה לפני הרצח ובתקופה הסמוכה לפני ואחרי הרצח לא מעלות חשד כי המערער היה שרוי במצב של פסיכוזה.....298

66. האם במקרה דנן עלה בידי המערער לעורר ספק סביר - שלא הוסר על-ידי התביעה כי ביצעה את המעשים שבהם הורשעה במצב של אי-שפיות הדעת?.....299

67. המערער לא סבל ממחלה שפגעה ברוחו או מליקוי בכושרו השכלי וכי לא חלה במקרה זה ההגנה הקבועה בסעיף 34 לחוק העונשין.....300

68. שאלת אחריותה הפלילית של המערער הטוענת כי בשל מחלת הנפש שבה היא לוקה, אין היא כשרה לעמוד לדין ולא היה בידה להימנע מביצוע המעשים שבהם הורשעה.....301

69. הוכח שגם אם המערער היה נתון להשפעת אלכוהול או דבק מגע, לא היתה לצריכה זו השפעה כלשהיא על הלך נפשו בעת ביצוע העבירות או לאחריהן.....301

70. מחלת הנפש ממנה סובל המערער היום התפרצה עוד לפני שביצע את העבירה. אולם גם אם טענה זו נכונה, אין משמעות הדבר שהסייג לאחריות הפלילית בדבר אי-שפיות הדעת חל בעניינו באורח אוטומאטי.....302

71. מה המשקל שיש לתת למצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירה לצורך הקלה בעונש, היא שאלה "כמותית".....304

72. המערער אינו לוקה במחלת נפש בעוצמה שיש בה לפטור אותו מאחריות פלילית מכוח סעיף 34 לחוק העונשין; מנגד מוסכם, כי למערער הפרעה נפשית מסויימת, אך הגדרתה המדויקת ומידת השפעותיהן מצויות במחלוקת.....304

73. הגם שטענות ההגנה לעניין תחולת סייג אי-השפיות נדחו בהכרעת הדין, עדיין עלו נתונים רלוונטיים במהלך ניהול המשפט שיש בהם כדי להשפיע על מתחם בעבירת ניסיון הרצח.....305

74. האם יכולתו של הנאשם בזמן ביצוע מעשי הדקירות הוגבלה "במידה ניכרת" כטענת התביעה ("המתה באחריות מופחתת"), או שמא יכולתו הוגבלה עד כדי חוסר יכולת "של ממש", כטענת ההגנה (תחולת הסייג לאחריות)?..... 307

75. בזמן ביצוע המעשה היתה הנאשמת נתונה במצב פסיכוטי פעיל שמנע ממנה להבין את מהות המעשה, לשקול ולשפוט את השלכות המעשה ולהימנע מביצועו..... 308

76. טענת ב"כ הנאשם כי מתקיימת בעניינו של הנאשם קרבה לסייג לאחריות פלילית..... 309

77. הקושי להחיל את סייג אי-השפיות מקום שמדובר בכניסה למצב פסיכוטי בשל פוסט טראומה..... 310

78. עבירה של עינוי, התעללות והתאכזרות לבעלי חיים על-פי חוק צער בעלי חיים..... 311

79. עניינו של הנאשם מצוי בקרבה מסויימת לסייג אי-השפיות במובן של הבנת הפסול במעשים..... 312

80. חוות-דעת בסוגיית האחריות המופחתת..... 313

81. העילה לפטור מאחריות פלילית איננה איפוא היותו של מבצע המעשה חולה במחלת נפש, אלא אי-יכולתו של החולה לגבש בעטייה של מחלתו מחשבה פלילית..... 314

82. הנאשם גם לא היה אחראי למעשיו בעת ביצוע העבירה וגם אינו יכול לעמוד לדין..... 315

83. האם יש מקום במקרה דנן להורות על אשפוזו של הנאשם בכפייה כפי שעתרה המאשימה או שמא ניתן להסתפק בצו לטיפול מרפאתי כפי שעתרה ההגנה?..... 315

84. הקמת פאנל שיבחן בשנית את השאלות העומדות על הפרק ביחס לנאשם, היינו - אחריותו למעשים בעת ביצועם וכשירותו לעמוד לדין..... 316

85. הנאשם בחר באופן רצוני ומתוכנן לדקור את המנוח, והוא אף לא ניסה להכחיש זאת..... 317

86. מתחם העונש ההולם ייקבע בהתחשב במצבו הנפשי של הנאשם אשר מצוי בקרבה לסייג של אי-שפיות הדעת, במדיניות ענישה הנ"ל, ובנסיבות ביצוע העבירות הכוללות דקירה בסכין של עובד בחנות נוחות על רקע עניין של מה בכך, כאשר האירוע הסתיים בפצע דקירה בבטן שהצריך ניתוח דחוף ואשפוז של חמישה ימים..... 319

87. שאלת תחולתו של סייג אי-השפיות הנה שאלה משפטית הנתונה כל כולה לשיקול-דעתו של בית-המשפט, בהתאם למכלול הראיות שהוצגו בפניו. חוות-הדעת הפסיכיאטריות מטעמם של המומחים הנן, מטבע הדברים, בעלות חשיבות רבה להכרעה, אך אין הן מחליפות את שיקול-דעתו של בית-המשפט המבוססת על התמונה הראייתית הכוללת..... 320

88. יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו; יכולתו להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו עליו ומצוקתו הנפשית עקב התעללות בו על-ידי שני המתלוננים321

89. מרכז הכובד לבחינת שאלת קיומה של מחלת נפש שבגינה לא יכול הנאשם לעמוד לדין, מצויה בחוות-הדעת הפסיכיאטריות323

90. קיומם של תסמינים נפשיים הגורעים באופן ממשי מכושר ההבנה ומכושר הרצייה של הנאשם עד כדי איון יכולתו לגבש מחשבה פלילית324

91. לא הובאו ראיות המלמדות על-כך שהמעשים בוצעו מתוך קרבה לסייג לאחריות פלילית.....325

92. בית-המשפט קיבל את מסקנת הפסיכיאטר וזיכה את הנאשם326

93. אין לקבוע, על-סמך החומר הרפואי, שהנאשם היה חסר יכולת של ממש להימנע מביצוע העבירה או שיכולתו להבין את הפסול שבמעשיו נפגעה פגיעה משמעותית326

94. הנאשם לא הראה כי מתקיים לגביו סייג אי-השפיות וטענותיו בנוגע למצבו הנפשי כעילה לזיכוי מחמת אי-כשירותו - נדחו.....327

95. האם יש להפסיק ההליכים או לזכות את הנאשם?328

96. הנאשם הבין היטב את טיב מעשיו, את הפסול שבהם ויכול היה להימנע מעשייתם329

97. הנאשם מצוי קרוב מאוד לסייג האחריות הפלילית של אי-שפיות הדעת, הקם מכוח סעיף 34 לחוק העונשין.....330

98. לא רק תחושתו של הנאשם היתה בתחום הנורמה ולא נבעה ממחלתו, אלא גם תגובתו לא נבעה ממחלתו331

99. לאחר שהנאשם גרם למותה של המנוחה, גמלה בליבו ההחלטה לכרות את ראשה של המנוחה.....332

100. הנאשמת אינה מסוגלת לקחת חלק בהליך333

101. על-אף שבסיכומיו הודה ב"כ הנאשם בעובדות כתב האישום ומיקד את טיעונו בשאלת תחולתו של סייג "אי-שפיות הדעת" הקבוע בסעיף 34 לחוק העונשין334

102. לשיטת ההגנה הנאשם הבין את הפסול שבמעשהו אך לא יכל להימנע מלעשותו בשל מחלת נפש335

שער ה': סייגים לאחריות פלילית - סעיף 34ט לחוק העונשין ..337

פרק א': מבוא337

פרק ב': סעיף-קטן (א) - שכרות שנגרמה שלא בהתנהגות נשלטת או שלא מדעת.....339

פרק ג': שכרות שנגרמה בהתנהגות נשלטת ומדעת - סעיף 34ט(ב) לחוק העונשין.....343

פרק ד': כניסה למצב של שכרות בכוונה לעבור עבירה - סעיף 34ט(ג) לחוק העונשין.....349

פרק ה': הגנת השכרות "המלאה" - סעיף 34ט(ד) לחוק העונשין.....	351
פרק ו': השכרות "החלקית" - סעיף 34ט(ה) לחוק העונשין	357
פרק ז': השוואת הגנת ה"שכרות המלאה" להגנת סייג היעדר שליטה וסייג	
אי-שפיות הדעת.....	359
פרק ח': השיקולים לבחינת תחולת הגנת השכרות החלקית	361
פרק ט': נטל ההוכחה	365
פרק י': חובת בית-המשפט לדון בסייג מצב בו קיומו עולה מהתשתית	
העובדתית.....	369
פרק י"א: אמצעי ההוכחה.....	371
פרק י"ב: החלת סייג השכרות על תאונת דרכים שבוצעה במתכוון	373
פרק י"ג: טענת הגנה עצמית יחד עם הטענה להגנת סייג השכרות	375
פרק י"ד: כניסה למצב של שכרות ברשלנות.....	377
פרק ט"ו: עבירה המותנית בכוונה מיוחדת.....	379
פרק ט"ז: תמצית ההלכה הפסוקה - סעיף 34ט לחוק העונשין.....	381
1. טענת המערער להיותו נתון תחת השפעת סמים באופן אשר הביא אותו	
להיות חסר מודעות למעשיו	381
2. המערער לא עמד בנטל הראיה להוכיח שבעת מעשה הרצח הוא היה	
חסר יכולת של ממש להבין את מעשיו או את הפסול שבמעשיו, בהתאם	
להגנת השכרות.....	382
3. לו ייקבע שהנאשם ביצע את העבירה בהיותו "במצב של שכרות" - אזי	
לא יהא ניתן להרשיעו בעבירת ניסיון לרצח.....	383
4. טענת המערער כי שכרותו, שאינה מגעת כדי סייג השכרות הקבוע בסעיף	
34ט לחוק העונשין, מעידה כי לא גיבש תכנית סדורה להצטייד בסכין	
למטרת רצח המנוח, אלא פעל מתוך דחף ספונטני.....	384
5. התקיימותו של התנאי השני באשר לקביעתו של בית-המשפט המחוזי	
לפיה היה מודע היטב למעשיו, לרבות לביצוע הירי המכוון כלפי	
המנוח	385
6. אין בעובדה שהמערער ביצע את מעשיו תחת השפעת אלכוהול כדי	
להצדיק הפחתה בעונש שהוטל עליו בנסיבות העניין. משנכנס המערער	
למצב שיכרות מבחירה, אין הוא יכול להלין על תוצאותיה של בחירה	
זו.....	386
7. טענה של שימוש קבוע בסמים או באלכוהול היא חרב פיפיות	387
8. הריגה או גרימת מוות ברשלנות	387
9. המערער לא היה שיכור בזמן האירוע, וגם אם שתה משקאות משכרים	
כלשהם, אלו לא טשטשו את דעתו	389
10. המערער היה שרוי במצב של שכרות "חלקית", אליה נכנס מרצונו,	
בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, באופן המעורר ספק סביר בדבר	
קיומה של כוונה לקטול את אשתו	391

11. המערער נהג בשכרות בעת שגרם לתאונות והיה נתון להשפעת כלל החומרים שנטל.....	392
12. התנהגותם של המערערים לפני ביצוע העבירה, במהלך הביצוע ואחרי ביצוע העבירה, כל אלה אינם מעידים על-כך שלא נגרמה להם פגיעה ממשית ביכולתם להבין את המעשה, להיות מודעים לפרטיו, או להימנע מביצועו.....	393
13. טענותיו של המערער כי על מעשיו חל סייג השכרות החלקית לפי סעיף 34ט לחוק העונשין בשל היותו תחת השפעת סמים - נדחו.....	394
14. האם הפסיכזיה שממנה סבל המערער בעת דקירת המתלונן נבעה ממחלה או משימוש בסמים?.....	395
15. הוכחת הרכיב "לא היה מודע בשעת המעשה לפרט מפרטי העבירה".....	396
16. נטל ההוכחה לא הורם על-ידי ההגנה, הן ביחס להגנת השכרות המלאה והן ביחס להגנת השכרות החלקית.....	397
17. טענתן הנוספת המערערות ביחס להכרעת הדין היא כי היה מקום להחיל בעניינן את סייג השכרות, שכן שתיהן היו שתויות במידה שמנעה מהן להיות מודעות למעשיהן או לפסול שבמעשיהן.....	397
18. התנהגותו של המערער לפני, בעת וסמוך לאחר ביצוע המעשים מושא כתב האישום, מלמדת כי לא ניתן לומר - ולו מחמת הספק - כי המערער היה נעדר יכולת של ממש להבין את מעשיו, את הפסול בהם או חסר יכולת להימנע מעשייתם.....	399
19. האפשרות שהמערער לא יכול היה "לפתח" את היסוד נפשי של מטרה מיוחדת הנדרש לצורך הרשעה בעבירה של מעשה מגונה בשל השפעת האלכוהול שצרך.....	400
20. המערער עצמו מסר בחקירותיו, כמו גם בעדותו, כי שכרותו לא השפיעה על התנהגותו.....	401
21. הלכה היא לעניין הגנת השכרות, כי כמות האלכוהול שצרך הנאשם אינה קובעת, בהכרח, את מצב שכרותו, אלא השפעת האלכוהול עליו.....	401
22. שתה אלכוהול עובר לביצוע העבירה; ואולם לא טען, וממילא גם לא הוכיח, כי היה חסר יכולת להבין את אשר הוא עושה. מכל מקום ירגי הכניס עצמו בהתנהגות פסולה למצב שבו הוא מסכן את הציבור, ועל-כן ברור כי אין לראות בכך נסיבה מקלה.....	403
23. השתכר מרצון ומעשיו והתנהגותו מצביעים על הבנה מלאה של הפסול במעשהו, והוא יכול היה להימנע מעשיית המעשה.....	404
24. אין חולק כי המערער, כמו גם אחרים בחבורה, שתו אלכוהול, ואולם אף העותר עצמו, במהלך חקירותיו במשטרה ובעדותו בבית-המשפט, לא טען שהיה במצב של חוסר שליטה בגין שכרות, אלא דווקא ההיפך....	404

25. ביצע עבירה של נהיגה בשכרות שכן, עבירה זו כוללת, בנסיבות מסויימות, גם מצבים בהם הנאשם מצוי ברכבו כשהוא שיכור, כאשר הרכב מונע אך אינו בתנועה, ובמקרים מסויימים אף מבלי שהרכב מונע כלל.....	406
26. השפעת האלכוהול על מצב נפשי.....	407
27. לטענת המערער היה מקום לזכותו מעבירת האיומים, מאחר שהיה במצב של שכרות כאשר שלח את המסרונים לאחותו.....	407
28. העובדה כי המערער היה תחת השפעת משקאות משכרים, אין בה די כדי להקים לזכותו את סייג השכרות.....	408
29. גם אם לא היה "שיכור כלוט" היה על בית-המשפט המחוזי לקבוע כי התרופות שאותן נטל השפיעו, אף אם באופן חלקי, על כוחו להבין את טיב מעשיו.....	409
30. המערער נסמך על הוראת סעיף 34ט(ב) לחוק העונשין, המעניקה הגנה מסויימת למי שנכנס למצב של שכרות בהתנהגות נשלטת ומדעת, וזאת מפני הרשעה בעבירות תוצאה, בה נדרש יחס חפצי של כוונה מצד המבצע, להתרחשות התוצאה.....	410
31. המבקש לא הצביע בשלב זה על תשתית עובדתית נוספת פרט לעדויות המעורבים בפרשה, ממנה ניתן להסיק כי היה במצב של שכרות על כל תנאיו.....	412
32. לא הונחה תשתית עובדתית לכך שעובר לתקיפת המנוחה השתכר המערער עד כדי היעדר יכולת של ממש בעת ביצוע המעשים "להבין את אשר עשה או את הפסול שבמעשה או להימנע מעשיית המעשה".....	413
33. טענת השכרות נטענה בעלמא וללא כל ראיה בצידה.....	414
34. תחולתו של סעיף 34ט(ב) על עבירות מטרה.....	415
35. המערער הורגל בשתיית אלכוהול בכמויות גדולות, והתנהגותו ופעולותיו בעת ביצוע המעשים ועובר לאחריהם מעידות על הבנת המעשים.....	416
36. שאלת היסוד הנפשי בעת ביצוע העבירות ולשאלת קיומה של טענת הגנה לפי סעיף 34ט לחוק העונשין.....	417
37. לא ניתן לומר כי בית-המשפט המחוזי טעה כאשר, מצד אחד, קבע שמוחמד היה "שיכור כלוט" וביצע את הרצח "בהשפעת שכרותו", אך מצד שני הרשיעו בעבירה שאינה מתיישבת עם סייג השכרות.....	418
38. עבירות שונות כנגד מי שהיתה אשתו וילדיו - נתון לאורך תקופות תחת השפעת אלכוהול.....	419
39. יותר משמופחתת אחריותו של השיכור, הריהי מוגברת. אם סבור אדם כי מחמת שכרותו יפטר מאחריות פלילית משום שמצבו גרם לו שלא יוכל להבין אל-נכון את טיב מעשיו ולגבש החלטה מושכלת, אם לעשות או לחדול; או שלא יוכל לרצות להתנהג כך או אחרת, כי אז מורה החוק שהשכרות לא תעמוד לו כתריס בפני הרשעה בפלילים.....	420

40. המערער שתה כמות נכבדה של אלכוהול, אך זאת הוא עשה מרצונו והוא הכניס את עצמו במודעות מלאה למצב של שכרות 421

41. מי שמכניס את עצמו, במודע ובפעולה רצונית, למצב של שכרות, דבר השולל הימנו את יכולת השליטה והבקרה העצמית, נוטל על עצמו סיכון כי יחטא בביצוע עבירות חמורות 422

42. ביטול הודעת איסור השימוש ברכבו של המבקש, בעקבות נהיגת בנו ברכב, לכאורה, בהיותו שיכור 423

43. משמעותן של העובדות על ההכרעה בדבר מצבו התודעתי של המערער בזמן האירוע 424

44. שאלת יכולת הנאשם לשלוט בדחפיו 425

45. עוצמת גז הפלפל היתה כזו שגרמה לכך שהנאשם "הוכנס ונאנס לתוך מצב של שכרות חושים", כמשמעות המושג "מצב של שכרות" 427

46. המערער לא עמד בנטל הראיה להוכיח שבעת מעשה הרצח הוא היה חסר יכול של ממש להבין את מעשיו או את הפסול שבמעשיו, בהתאם להגנת השכרות 428

47. הנאשם גרם למותו של המנוח כשהוא מצב של שכרות, אשר נגרמה בהתנהגותו הנשלטת ומדעת 429

48. יש בעובדה שהנאשם היה "שרוי בגילופין" כדי לקרב אותו במידה מסויימת לסייג לאחריות הפלילית האמור בסעיף 34ט לחוק 429

49. הגנת השכרות על-פי חוק העונשין נבחנת על-פי יכולת תפקוד ומודעות ולא על-פי בחינה כמותית של אחוז אלכוהול בדמו 431

50. האם היה הנאשם במצב שכרות, מלא או חלקי, השולל את קיומו של יסוד הנפשי הדרוש לעבירת מטרה? 432

51. אין בכוחו של בקבוק בירה שנמצא ברכב להוות תמיכה, קל וחומר ראיה מוגמרת, לטענת השכרות 433

52. עובדת היותו של המשיב נתון תחת השפעת אלכוהול בשעת ביצוע מעשי העבירה, אין בה כדי לשמש נסיבה לקולא, ואין בה כדי להמעיט מחומרת מעשיו של המשיב 435

53. הראיות בעניינו של הנאשם אינן משכנעות כי פעל בשכרות חלקית בעת שפגע באימו, והן לא מצליחות לחצות את הרף הגבוה שנקבע לצורך קביעה כי הנאשם היה במצב של שכרות חלקית 436

54. הטענה לפיה היה המשיב מצוי תחת השפעת אלכוהול אין בה ולא כלום 437

55. האם יכול הנאשם להיעזר בסייג לאחריות פלילית מסוג "שכרות" בהתאם לסעיף 34ט לחוק העונשין, או שמא "אחריות פלילית מופחתת" בהתבסס על סעיף 34ט(ב) לחוק העונשין בצירוף לסעיף 301ב(ג) לחוק העונשין? 438

56. מצבו של הנאשם, אשר היה נתון תחת השפעת אלכוהול, אינו מהווה נתון העומד לזכותו, אשר מקהה מחומרת המעשים 439

57.	"כל השבוע שתיתי, אז אני לא זוכר את עצמי"	440.....
58.	טענת הגנת השכרות בשלב מעצר	443.....
59.	לא כל שיכור משול לשיכור כלוט	444.....
60.	בעת האירוע היה הנאשם תחת השפעת סמים ואלכוהול ברמה הסותרת את חזקת הכוונה	445.....
61.	השלב המתאים לבחינת והוכחת טענות שכרות הינו במסגרת ההליך העיקרי, ולא בשלב בחינת הראיות לכאורה	446.....
62.	טענת ב"כ המערער, כי לא ניתן להרשיע אדם בעבירה שעבר, שעה שהיה בגילופין	447.....
63.	מאחר שבמקרה דנן היותו של הנאשם תחת השפעת אלכוהול היתה מרצונו, ונבעה משתיית אלכוהול ביחד עם המתלונן, לא נמצאה הצדקה להקלה עם הנאשם בגין עצם האפשרות להשפעת האלכוהול על מעשיו	448.....
64.	יש בעובדה שהנאשמים צרכו אלכוהול באופן מופרז משום נסיבה לחומרא - מדיניות הענשיה הנוהגת	449.....
65.	הנאשם לא הוכיח, כי האלכוהול ששתה השפיע על תפקודו במובן זה, שהיה חסר יכולת של ממש להבין את שעשה או להימנע מעשיית המעשה	451.....
66.	האם עקב סייג השכרות החלקית לא היה יכול הנאשם לגבש יסוד נפשי של כוונה תחילה לרצוח את המנוח?	452.....
67.	כדי ליהנות מסייג השכרות, על העורר לשכנע כי מצב השכרות נגרם "שלא בהתנהגותו הנשלטת או שלא מדעתו"	454.....
68.	טענת המערער הינה, כי מאחר ובעבירת כוונה מדובר (עבירת איומים), הרי שיש לפטור אותו מאחריות בפלילים נוכח היותו במצב של שכרות	454.....
69.	לא הוכחו התנאים המצטברים הנדרשים לסייג השכרות המלאה ואף לא לחלקית	456.....
70.	בנסיבות מסויימות, העובדה שהעבירה בוצעה כשהנאשם תחת השפעת חומר משכר, תחשב במובהק כנסיבה מחמירה, ובנסיבות אחרות היא עשויה לשמש כנסיבה לקולה	458.....
71.	החזקת סכין שלא כדין/הגנת השכרות	459.....
72.	במקרה דנן הנאשם שתה משקאות אלכוהוליים רק, או בעיקר, לאחר דקירת המנוחה	460.....
73.	נדחתה טענת ההגנה כי היות הנאשם תחת השפעת אלכוהול מהווה נסיבה לקולה; משום שהוא הכניס עצמו מרצונו למצב זה	462.....
74.	מצבו של הנאשם במועד שבו בוצע הרצח - אין אינדיקציה לכך שהנאשם היה שיכור, גם לא חלקית	463.....
75.	המשיב בחקירותיו שב וטען כי אינו זוכר דבר, שכן היה מצוי לאורך כל האירוע תחת השפעת אלכוהול	464.....

76. התנהגות הנאשמים, עובר לביצוע המעשה, לא התאימה למצב של שכרות..... 465

77. האם הנאשם הושקה לשכרה עובר לאירוע באופן שהביא אותו למצב שכרות המקים לו את הגנת השכרות לפי סעיף 34ט לחוק?..... 466

78. מעבר לאמירות החוזרות ונשנות של הנאשם שהוא היה "מסטול מת" - אין בפני ראיה לכך שהנאשם היה שיכור בעת ביצוע העבירות..... 467

79. האם הנאשם הצליח לעורר ספק סביר שמא נמצא הוא במצב של שכרות, "מלאה" כהגדרת סעיף 34ט(ד) או "חלקית" כהגדרת סעיף 34ט(ה), בשעת ביצוע העבירה נושא האישום הראשון?..... 468

80. מודעות לנטילת חומרים משכרים והשפעתם על נהיגה..... 469

81. התנהג כמי שלא הושפע כלל מהשתייה ששתה..... 469

82. המערערים טענו כי לא התגבש אצלם היסוד הנפשי הנדרש לעבירות ההפרעה לשוטרים והאיום על השוטרים, מאחר שהן בוצעו תחת השפעת חומר אלכוהולי, באופן המעמיד להם את הגנת השכרות..... 470

83. בעת ביצוע המעשים היה הנאשם שרוי ברמת שכרות גבוהה עוד יותר מזו המצוינת בכתב האישום המתוקן אשר יש בה לכל הפחות כדי להיות על גבול הסייג הקבוע בסעיף 34ט..... 471

שער ו': הגנה עצמית והגנת בית מגורים, בית עסק ומשק חקלאי מגודר - סעיפים 34 ו- 134 לחוק העונשין..... 473

פרק א': מבוא..... 473

1. הדין..... 473

2. כללי..... 473

3. הגנה עצמית או לחלופין הגנה עצמית "מדומה"..... 476

4. הגנת בית מגורים - סעיף 134 לחוק העונשין..... 477

פרק ב': דרישת המיידיות..... 479

פרק ג': מוחשיות הסכנה..... 481

פרק ד': החריג - התנהגות פסולה - סעיף 34 סיפא לחוק העונשין..... 483

1. כללי..... 483

2. תפנית בלתי-צפויה במהלך התרחשות אלימה..... 486

פרק ה': החריג - "חריגה מהסביר" - סעיף 34ט לחוק העונשין..... 489

1. הדין..... 489

2. כללי..... 489

3. האבחנה בין "התגוננות בדרך הגנה" לבין "התגוננות בדרך לחימה"..... 491

4. "חובת הנסיגה"..... 492

5. חובת הנסיגה של אדם מביתו..... 494

6. חריגה מועטה מתחום הסבירות לעניין עבירת הרצח - סעיף 35א(ב)(1) לחוק..... 495

פרק ו': אירוע הניתן לחלוקה לשלבים..... 499

פרק ז': שילוב סייג ההגנה העצמית עם סייג הטעות במצב דברים 509

פרק ח': נטל ההוכחה 511

פרק ט': חובת בית-המשפט לדון בסייג מצב בו קיומו עולה מהתשתית העובדתית 515

פרק י': תמצית ההלכה הפסוקה - סעיף 34 לחוק העונשין - הגנה עצמית 517

1. האם אכן קמה סכנה מוחשית ומיידית ללוחמי יס"מ מצד המנוח; האם הירי אל עבר חלקו התחתון של פלג גופו העליון של המנוח היה מידיתי בנסיבות העניין? 517

2. קיומה של סכנה מוחשית לפגיעה בחייו, בחירותו בגופו או ברכושו, של האדם המתגונן או של זולתו 519

3. טענת ההגנה העצמית הועלתה לראשונה במפורש רק בסיכומים בערכאה קמא, ולמרות זאת, נבחנה בהרחבה על-ידי בית-המשפט - ונדחתה 520

4. שימוש ברכב ככלי נשק, על-מנת למנוע סכנת פגיעה מסכין - הרחוקה באותה עת, שכן המנוח כבר לא היה בקרבתם - איננה מיידית 521

5. בהחלטתו של המערער לעצור ולהתעמת עם אנשים בלתי מוכרים לו אך ורק בשל חשד שהתעורר בקרבו לנוכח נסיעתם בדרך העפר. עת נשקו באמתחתו, שכח המערער כי אדם מן השורה הוא, ונהג כשריף כל יכול 522

6. המערערים פעלו באופן החורג מגדרי הסבירות, ומשכך, סייג ה"הגנה העצמית" אינו יכול לעמוד להם 522

7. העורר לא הרים את הנטל הנדרש כדי להחיל כבר בשלב זה את הסייג לאחריות פלילית הנוגע ל"הגנה עצמית מדומה" 523

8. אין מקום להתערב במסקנות בית-המשפט המחוזי באשר להתקיימותם של הסייגים "הגנה עצמית" ו"הגנת בית מגורים ובית עסק" בקשר למעשי המערער 524

9. הורשע בעבירת רצח - הגיב כפי שהגיב לאחר שהרגיש מאוים על-ידי המנוחה ופעל כתגובה למצב דחק חריג 525

10. לא נראה כי המערער, שהתעמת פיזית עם הקורבן החלש והחולני, עמד בפני סכנה, קל וחומר שלא בפני סכנה מיידית 526

11. הטענה להתקיימותה של הגנת בית המגורים 527

12. למבקש לא עומדת הגנת "בית המגורים" לפי סעיף 134 לחוק העונשין, זאת נוכח העובדה שהמתלונן לא התפרץ לבית המגורים אלא נכנס אליו ברשות 527

13. המערער הפעיל כוח מופרז ובלתי-סביר כדי להדוף מעליו את המנוח, מהלך המצביע על פעולות שאינן בגדר הגנה עצמית בלבד, אם בכלל 528

14. החבלות שנתגלו בגופו של המערער, כך נקבע, הינן תוצאת התנגדותו של המנוח לניסיונו של המערער להביא למותו, שעה שפצעי ההגנה הרבים שנמצאו על גופתו של המנוח, מלמדים על ניסיון התגוננותו מפני המערער..... 529

15. האם הירי היה במסגרת הסייגים לאחריות פלילית שבסעיפים 34 או 34י1 לחוק העונשין, דהיינו הגנה עצמית והגנת בית מגורים?..... 530

16. האם ככלות הכל קיים ספק סביר בכך שהמערער סבר כי המנוח הוא מחבל מתאבד אם לאו?..... 532

17. הגנה עצמית או לחלופין הגנה עצמית "מדומה"..... 533

18. גם לאחר ירי הכדור הראשון לעבר מרכז גופו של בן, חומרת הסכנה שנשקפה לניר מפני פגיעתו הרעה של מנעול ההגנה נותרה רבה, עד כדי חשש להריגתו; בעת הירי, היתה סכנה זו מיידית וממשית..... 535

19. גם אם הוכה המערער בפניו, אין בכך כדי להצדיק את עוצמתו וכמותו של הדקירות שנעצו במנוח..... 540

20. יסודות הסכנה המוחשית, הנחיצות ופרופורציה להוכחת סייג ההגנה העצמית לא התקיימו..... 541

21. אין מקום לטעון שלא עמדו בפניו אלטרנטיבות טובות יותר. המערער לא טען כי דרש מן המנוח להפסיק את מעשיו, או כי ניסה למנוע את התקיפה באמצעות הצגת הסכין עוד בטרם דקר באמצעותה..... 545

22. טענתם המרכזית של העוררים בדבר "הגנה עצמית" - בין כסייג לאחריות פלילית לפי סעיף 34 לחוק העונשין ובין כנסיבה מקלה - מקומה להתברר בהליך העיקרי..... 546

23. נטען, כי "הפעולות בהן נקט המערער כדי להדוף את תקיפת המנוח היו דרושות לו באופן מידי על-מנת להציל את חייו, שכן היה נתון בסכנה ממשית"..... 546

24. הדרך של נהיגה פראית בה נקט המערער לא היתה סבירה ולא מיידית לחומרת הסכנה המוחשית שניצבה בפניו, אם בכלל..... 547

25. סכסוך בין משתמשים בדרך, אשר במהלכו תקף המבקש נהגת רכב והמשיך ותקף את חתנה..... 549

26. מי פתח בתקיפה ומי פעל מתוך הגנה עצמית..... 550

27. מצבו התודעתי במועד האירוע..... 550

28. הרחבת הפרשנות של הגנה על חצרים..... 551

29. האם הדוקר נושא באחריות פלילית להריגתו של המנוח, או שמא עומדת לו טענה של הגנה עצמית?..... 552

30. יסודות הנחיצות והפרופורציה אינם מתקיימים במקרה דנן..... 553

31. הקביעות ביחס לאי-תחולתו של סעיף 34 לחוק העונשין, בהתייחס לנסיבות המקרה, מבוססות עובדתית ומשפטית..... 555

32. משאין חולק כי המערער דקר את המתלונן בסכין פעמיים, השאלה שבה נדרשת הכרעה עניינה תחולת הסייג של הגנה עצמית..... 557

33. ספק אם טענת העורר להגנה עצמית מעידה על כרסום ראייתי שיש בו כדי להצדיק את שחרור העורר לחלופת מעצר.....558

34. שאלת פרשנותם הראויה של התנאים לתחולת "ההגנה העצמית".....558

35. גם אם נקבל את הטענה כי המערער חש מאוים הוא יכול היה לבחור בתגובה מתונה יותר שיש בה כדי להרתיע.....559

36. לא נשקפה סכנה מוחשית לחיי המערער, כיוון שהמנוח סב לאחור והחל להימלט מהמקום, ולבטח לא נדרש המערער לירות בגבו של המנוח ארבעה כדורים כדי להגן על עצמו.....560

37. בחינת הטענה, בדבר קיומו של סייג ההגנה העצמית, מעלה כי מרבית התנאים הקבועים בסעיף 34 לחוק העונשין אינם מתקיימים.....561

38. נטען על-ידי המבקש כי יש לקבוע כי המבקש פעל מתוך הגנה עצמית ולכן לזכותו מעבירה של גרימת חבלה חמורה בכוונה מחמירה.....562

39. על-אף שאין מתקיימים כאן ששת היסודות לתחולתו של סייג זה, הרי שמבחינה עובדתית נושקת המסכת העובדתית להגנה עצמית.....563

40. כלל לא התעורר ספק סביר שמא קיים סייג לאחריות הפלילית.....564

41. ההגנה העצמית, על פניו "מעשה עבירה שכנגד", אינו יכול להתיר יד קלה על ההדק או על ניצב הסכין או האולר.....565

42. במקרה דנן עמדה בפני המערער אפשרות הנסיגה ומשבחר לתקוף את המנוח וחבריו לא יכולה לעמוד לו טענת ההגנה העצמית.....566

43. על-אף שאין חולק כי סייג ההגנה העצמית עשוי לחול גם מקום בו מדובר בהגנה על רכוש, הרי שהשוני באינטרס המוגן בין הגנה על חיי אדם ובין הגנה על רכוש, בא לידי ביטוי בעקרון הפרופורציה.....567

44. נסיבות האירוע מצביעות על-כך כי חלק גדול מהתנאים הנדרשים-לביסוס הסייג של הגנה עצמית מתקיים, אך שניים מהתנאים לא מתקיימים באופן מלא.....568

45. אפשר להניח כי הסיבה שהביאה את הנאשם לתקוף את המתלונן היא אותה תחושת לחץ שחש הנאשם לאורך כל האירוע למכור את ביתו.....569

46. במקרה דנן אין טענה להתפרצות לבית מגורים או למשק חקלאי. זאת ועוד, גם לא מדובר בפעולה של הדיפה, כי אם בפעולה של דקירה, ומה גם כזו שנעשתה מאחור.....570

47. מעשי המשיב והלך רוחו יכולים להתיישב לכאורה עם מרבית ממבחיני המשנה שנקבעו להוכחת טענת ההגנה של "הגנה עצמית", ולכל הפחות "הגנה עצמית מדומה", אולם לא עם כולם.....571

48. האם עלה בידי המשיב לעורר ספק לכאורי, שמכוחו עומדת לו טענה להגנה עצמית?.....572

49. המעשה בוצע בנסיבות הקרובות לנסיבות המקימות את הסייג בדבר הגנת בית מגורים.....574

50. האם היה על בית-המשפט קמא לזכות את המערער מנימוקים אחרים הקשורים בסייגים לאחריות פלילית, כגון כורח, צורך והגנה עצמית? 574.....
51. המאשימה שגתה בניתוח המשפטי של ההגנה של "טעות במצב הדברים" לפי סעיף 34(א) לחוק. לטענת ב"כ הנאשם, בעבירות של מחשבה פלילית די בכך שהנאשם טעה טעות כנה באשר להתקיימות התנאים לתחולת הגנה זו. 576.....
52. הנאשם הורשע בעבירה של פציעה בנסיבות מחמירות. מדיניות הענישה בעבירות אלימות המבוצעות באמצעות סכין עקבית וברורה. 578.....
53. האם ישנה תשתית לכאורית לטענת ההגנה העצמית של המשיב? 579.....
54. לא כל התנאים הנדרשים לתחולת ההגנה מתקיימים. 580.....
55. נדחתה טענת הנאשם להגנה עצמית נוכח השתלשלות האירוע והסלמתו מצד הנאשם ומשלא התקיימו בעניינים התנאים ל"הגנה עצמית". 582.....
56. טענת ההגנה העצמית - הממשית או המדומה - לא נועדה להצדיק בדיעבד שימוש באלימות, כאשר החשש לסכנה הוא ערטילאי, או כאשר מדובר בסכנה שאינה צפויה באופן מידי. המענה לסכנות מן הסוג האחרון, ככל שהנאשם האמין בכנות כי הן צפויות לו, היה צריך להימצא באפשרויות בלתי-אלימות. 583.....
57. ניסיונה של ההגנה לשוות למאבקו של הנאשם במנוח ובמתלוננת אצטלה של הגנה עצמית, צורך או סייג הקרוב אליהם - חסר כל אחיזה בראיות. 584.....
58. בחינת גרסתו של המשיב יחד עם הראיות הנוספות מעלה כי אין מדובר במי שנקלע לסיטואציה בה נאלץ להתגונן, אלא במי ששש אלי קרב ויצא לקרב מתוך מניע של נקמה. 585.....
59. הנאשם פעל, לטענתו, מתוך הגנה עצמית, תפס בידו של המנוח אשר אחזה בסכין, סובב אותה לכיוון גבו של המנוח - וכתוצאה מכך נדקר המנוח בגבו. 587.....
60. במקרה דנן, נוכח האמור, כבר בשאלת הראיות לכאורה, מדובר בראיות בעייתיות מאוד, שמצדיקות, שחרור לחלופה. 588.....
61. האם היה מעשה ההתגוננות דרוש באופן מידי, וכן האם פנה המתגונן לשימוש בכוח רק עת נוכח, כי לא ניתן להדוף את התוקף באמצעות חלופות אחרות, פוגעניות פחות? 590.....
62. האם המערער תקף את המתלונן באופן שתואר בכתב האישום, האם עומד למערער הסייג שבסעיף 34 לחוק העונשין? 591.....

63. הגנה עצמית איננה "תשובה" לתקיפה שכבר התרחשה, אלא צריך שפעולת ההגנה העצמית תמנע תקיפה, אשר קיימת סכנה שתתרחש, אם לא תינקט פעולת ההגנה, היינו - על ההגנה לקדם פני העתיד592

64. האם קם לנאשם סייג הגנת בית מגורים, הקבוע בסעיף 134 לחוק, או לחלופין, סייג הגנה עצמית הקבוע בסעיף 34 לחוק?593

65. ספק אם הדחיפה הקלה שדחפה המתלוננת את המשיב, לגרסתו, הביאה לקיום "סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו או בגופו של המשיב596

66. אף אם נתייחס לנהיגתו של הנאשם אל עבר המנוח כמעשה הגנה, הרי שמעשה זה, בשלב של תחילת הנהיגה אל עבר המנוח, ואף בשלב של רגע הפגיעה במנוח, לא התבצע "מרגע שהמעשה היה דרוש באופן מיידי על-מנת להדוף את התקיפה".....597

67. מצב הדברים אינו מצביע על קיומה של סכנה מוחשית ומיידית, ודומה כי פעולותיו של המשיב לא היו פרופורציונאליות למעשה ולא היו נדרשות כלל ועיקר.....599

68. אין בראיות ובטענות מצד המשיב כדי להקים ולו תחולה לכאורית של הסייג בנסיבות העניין600

69. הנשיכה לא היתה סבירה בנסיבות העניין לשם מניעת הפגיעה602

70. הנאשם הביא בהתנהגותו הפסולה את עצם קיום האירוע.....603

71. המסקנה של בית-המשפט קמא כי המערער לא פעל מתוך הגנה עצמית אלא ביקש להשיב למתלונן מלחמה שיערה, בבחינת עין תחת עין, איננה מסקנה שנמצא כי ניתן היה להגיע אליה, מעל לספק סביר604

72. דקר את המנוחה כאקט של הגנה עצמית607

73. קיים ספק סביר באשר לאופן התרחשות האירועים באירוע הרלוונטי608

74. לא רק שהמשיב אינו טוען להגנה עצמית אלא שנסיבות המקרה אינן מצביעות על סכנה שנשקפה למי מהנמצאים במקום609

75. הנאשם לא עמד בפניי סכנה מיידית ומוחשית בשעה שביצע את העבירות המיוחסות לו610

76. טענת הסנגור כי הנאשם קרוב לסייג לאחזרות הפלילית611

77. ירו במהלך האירוע לשם הגנה עצמית612

78. מהימנות הטענה, כי פעל מתוך הגנה עצמית613

79. האם תקיפה שלא כדין האם לאו?614

80. המעשה לא נדרש באופן מיידי להדוף תקיפה שנשקפה ממנה סכנה לחייו615

81. לא היה כל צידוק לנקיטת האלימות מצד המערער כלפי המתלונן615

82. אין לומר כי כבר עתה הונחה תשתית ראייתית המבססת את תחולת הסייג או אף מקימה ספק סביר באשר לתחולתו616

83. האמנם פעל הנאשם מתוך הגנה עצמית, בלית ברירה, על-מנת להדוף תקיפה שלא כדין של המנוחה כלפיו, ולפיכך עומדת לו טענת ההגנה העצמית כסייג לאחריות פלילית? 617
84. קיים צורך מעמיק לבחון במסגרת התיק העיקרי אם אכן התקיימו במלואם יסודות סעיף 34 לחוק העונשין 619
85. טענת המערערים כי המתלוננת תקפה את המערערת באמצעות סכין ולכן קיים סייג של הגנה עצמית 619